

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D. a JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D., v právní věci žalobce: **C. P. H.,** zastoupeného JUDr. Irenou Slavíkovou, advokátkou se sídlem Wenzigova 5, Praha 2, proti žalovanému: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, Olšanská 2, Praha 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 6. 2011, č. j. 10 A 106/2011 - 46, ve znění opravného usnesení ze dne 21. 9. 2011, č. j. 10 A 106/2011 – 65,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 27. 4. 2011, č. j. CPR-1471/ČJ-2011-9CPR-V237, žalovaný jako odvolací orgán změnil výrok rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. města Prahy, Odboru cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort ze dne 5. 1. 2011, č. j. KRPA-802/ČJ-2011-000022, tak, že podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 1 v souběhu s § 119 odst. 1 písm. c) body 1 a 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, v relevantním znění (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), se žalobci ukládá správní vyhoštění. Doba, po kterou žalobci nelze umožnit vstup na území členských států EU, byla rozhodnutím stanovena na 4 roky, přičemž počátek této doby byl stanoven podle § 118 odst. 1 zákona o pobytu cizinců od okamžiku, kdy žalobce pozbude oprávnění k pobytu na území ČR.

Současně byla dle § 118 odst. 3 téhož zákona stanovena doba k vycestování z území ČR do 15 dnů ode dne ukončení zajištění; pro případ, že by žalobce byl vyňat z působnosti zákona o pobytu cizinců z důvodů uvedených v § 2 tohoto zákona, byla stanovena doba k vycestování z území ČR do 15 dnů od odpadnutí takového důvodu. Posledním výrokem bylo rozhodnuto o tom, že podle § 120a zákona o pobytu cizinců se na žalobce nevztahují důvody znemožňující vycestování dle § 179 zákona o pobytu cizinců. Ve zbylé části bylo odvolání žalobce zamítnuto a odvoláním napadené rozhodnutí potvrzeno.

Jednotlivé odvolací námitky žalovaný posoudil jako nedůvodné. Dle žalovaného správní orgán prvního stupně v předmětném řízení o správním vyhoštění postupoval v souladu s právními předpisy, pro rozhodnutí si opatřil potřebné podklady a zjistil všechny rozhodné skutečnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch žalobce. Žalobci pak správní orgán poskytl potřebnou součinnost, když mu dal ve smyslu § 36 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád"), možnost navrhnout důkazy a činit jiné návrhy, vyjádřit v řízení své stanovisko a vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Pokud pak žalobce v odvolání uvedl zcela novou skutečnost, a to, že v České republice žije ve společné domácnosti s družkou, paní N. T. H., nar. X, žalovaný tuto argumentaci odmítl s odkazem na § 82 odst. 4 správního řádu, podle kterého se k novým skutečnostem a k návrhům na provedení nových důkazů, uvedeným v odvolání nebo v průběhu odvolacího řízení, přihlédne jen tehdy, jde-li o takové skutečnosti nebo důkazy, které účastník nemohl uplatnit dříve. K tomu žalovaný dále poukázal na protokol o vyjádření účastníka řízení ze dne 5. 1. 2011, č. j. KRPA-802/ČJ-2011-000022, z něhož vyplývá, že žalobce měl možnost uvést veškeré skutečnosti, které mu mohly být ku prospěchu. Na případné soužití nebo vazby v ČR byl dotazován, ale svůj vztah k paní N. T. H. nezmínil; žalobce naopak výslovně existenci rodinných či obdobných vazeb k osobám na území ČR popřel.

Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou u Městského soudu v Praze. V ní namítal, že žalovaný nezjistil skutkový stav věci, o kterém nejsou důvodné pochybnosti, přičemž v důsledku takového postupu je žalobou napadené rozhodnutí v rozporu s § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců, článkem 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod i článkem 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, neboť vyhoštění žalobce v daném případě představuje nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života.

Městský soud žalobu rozsudkem ze dne 30. 6. 2011, č. j. 10 A 106/2011 - 46, zamítl. V odůvodnění rozhodnutí na prvním místě zdůraznil, že žalobce v řízení před správním orgánem prvního stupně ani později v odvolání či žalobě nezpochybnil zjištění správních orgánů o naplnění důvodů správního vyhoštění ve smyslu § 119 odst. 1 písm. b) bodu 1 zákona o pobytu cizinců, podle něhož Policie ČR vydá rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, prokáže-li se cizinec při hraniční nebo pobytové kontrole dokladem, který je padělán, anebo dokladem jiné osoby jako dokladem vlastním; rovněž žalobce nezpochybnil zjištění o naplnění důvodů pro správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. c) bodů 1, 2 zákona o pobytu cizinců, tj. že pobýval na území ČR bez cestovního dokladu, ač k tomu nebyl oprávněn, a dále zde neoprávněně pobýval bez víza, resp. bez platného oprávnění k pobytu. Uvedená zjištění mají dle městského soudu oporu ve spise, a jelikož je žalobce nerozporoval, vzal soud tato zjištění za prokázaná.

Zmíněná procesní pochybení, jak dále městský soud poukázal, žalobce žalovanému vytkl pouze ve vztahu ke skutečnosti, kterou poprvé uvedl až v odvolání proti rozhodnutí o správním vyhoštění, tj. k tvrzenému vztahu žalobce k paní N. T. H.. Tato nově uváděná skutečnost ovšem byla zcela v rozporu s dosavadními tvrzeními žalobce zachycenými ve zmíněném protokolu o vyjádření účastníka řízení ze dne 5. 1. 2011, z něhož vyplývá, že přestože žalobce byl na případné soužití či jiné vazby s osobami na území ČR dotazován, svůj vztah s paní N. T. H. nezmínil. Ze spisu je dále zřejmé, že uvedený pohovor byl s žalobcem veden za přítomnosti tlumočníka, žalobce na otázky odpovídal krátce a jednoznačně, přičemž z žádné jeho výpovědi nevyplývá, že by nerozuměl obsahu dotazu či některému z termínů v otázce použitých, resp. že by se jeho výpověď obsahem míjela s otázkou. Vzhledem k uvedenému městský soud posoudil jako účelové též tvrzení žalobce, že nepochopil dotaz na příbuzné osoby, resp. že neporozuměl tomu, že by za takovou osobu mohla být považována i družka žalobce. Za těchto okolností městský soud uzavřel, že žalovaný v daném případě důvodně aplikoval § 82 odst. 4 správního řádu.

Dle názoru městského soudu takovému závěru svědčí též důkazy provedené při jednání soudu konaném dne 30. 6. 2011, tj. výpověď žalobce při jeho účastnickém výslechu na jedné straně a výpověď paní N. T. H. jako svědkyně na straně druhé. Tyto výpovědi dle městského soudu neosvědčily existenci dlouhodobého faktického vztahu obdobného vztahu rodinnému mezi žalobcem a paní N. T. H., tedy vztahu druha a družky, s ohledem na který by měla být vážena přiměřenost dopadu vyhoštění do soukromého a rodinného života žalobce, a to pro rozpory v uvedených výpovědích, které svědčí přinejmenším o nižší intenzitě tvrzeného vztahu. Městský soud tedy neshledal v postupu žalovaného pochybení, neboť uložení správního vyhoštění žalobci v daném případě nemohlo představovat nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života ve smyslu § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců, když žalobcem tvrzený vztah k paní N. T. H. jako své družce nebyl ani potvrzen; za vztahy relevantní z hlediska přiměřenosti dopadu ukládaného správního vyhoštění ve smyslu uvedeného ustanovení pak dle městského soudu nelze považovat vztahy přátelské či krátkodobá soužití dvou osob, které zatím intenzity rodinného vztahu nedosahují.

Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek městského soudu včasnou kasační stížností, v níž uvádí důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Stěžovatel v kasační stížnosti stejně jako v žalobě namítá, že žalovaný správní orgán porušil § 3 ve spojení s § 50 odst. 3 větou druhou správního řádu, neboť nedostatečně zjistil skutkový stav věci, když se odmítl zabývat tvrzením stěžovatele ohledně jeho vztahu k paní N. T. H. K tomu blíže uvádí, že při nahlédnutí do protokolu ze dne 5. 1. 2011, z jehož obsahu vycházely při posouzení věci jak správní orgány, tak posléze i městský soud, je nutné konstatovat, že hodnocení výpovědi stěžovatele provedené zmíněnými subjekty je značně formalistické. O jisté účelovosti postupu správního orgánu ostatně svědčí již způsob kladení otázek při daném pohovoru, kdy otázky byly kladeny v rychlém sledu a do protokolu byly zaznamenány pouze stručné odpovědi stěžovatele bez jakýchkoli doplňujících či osvětlujících otázek. Konkrétně otázka směřující k rodinným vazbám stěžovatele v České republice byla formulována tak, zda má stěžovatel v České republice nějaké příbuzné, případně někoho z rodiny a o vazby jakého druhu jde. Tuto otázku

stěžovatel zcela správně nepochopil, neboť nevěděl, že jeho vztah k paní N. T. H., s níž stěžovatel vede společnou domácnost, by mohl být z pohledu této otázky relevantní. Stěžovatel tedy předmětnou skutečnost vůbec neuvedl, protože nevěděl, že podle českých právních předpisů by jeho vztah k družce mohl být kvalifikován jako vztah obdobný vztahu rodinnému.

Stěžovatel dále trvá na svém názoru, že rozhodnutí, jímž mu bylo v daném případě uloženo správní vyhoštění, včetně příslušného rozhodnutí žalovaného jako odvolacího orgánu, je v rozporu s § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců, neboť představuje nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života stěžovatele; ze stejných důvodů zmíněná rozhodnutí odporují též článku 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a článku 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Městský soud v napadeném rozsudku na základě důkazů provedených v soudním řízení dospěl k závěru, že vztah stěžovatele k paní N. T. H. nesplňuje kritéria vztahu druha a družky, a proto zmíněná ustanovení právních předpisů vůbec nemohla být dotčena. S tímto závěrem ovšem stěžovatel nesouhlasí. Nadto se domnívá, že důvody, pro které k tomuto závěru soud dospěl, tj. dílčí rozpory ve výpovědích stěžovatele a paní N. T. H., případně délka jejich soužití, nejsou pro takový závěr dostatečné.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Posléze Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel v kasační stížnosti především namítá, že v předmětném řízení o správním vyhoštění byl porušen § 50 odst. 3 věta druhá správního řádu. Podle uvedeného ustanovení platí, že v řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost, je správní orgán povinen i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být povinnost uložena.

Je nepochybné, že rozhodnutí, jímž je cizinci uloženo správní vyhoštění, je rozhodnutím o uložení povinnosti ve smyslu § 50 odst. 3 věty druhé správního řádu, neboť cizinec je povinen na základě tohoto rozhodnutí opustit území České republiky a je mu zakázáno se po vymezenou dobu na její území a na území ostatních členských států Evropské unie navrátit. V řízení o správním vyhoštění tak správní orgány musí postupovat v souladu s § 50 odst. 3 správního řádu a provést i bez návrhu takové důkazy či si obstarat další podklady pro své rozhodnutí, které jsou nezbytné k řádnému zjištění stavu věci.

V daném případě se žalovaný správní orgán tvrzením stěžovatele ohledně jeho vztahu k paní N. T. H. nezabýval, což odůvodnil tím, že stěžovatel mohl toto tvrzení uplatnit již ve správním řízení v prvním stupni, což ovšem stěžovatel neučinil a vznesl ho

v rozporu s jeho dosavadními výpověďmi až v odvolání. Žalovaný tedy postupoval podle § 82 odst. 4 správního řádu a k tvrzení stěžovatele o jeho vztahu k paní N. T. H. nepřihlédl.

Nejvyšší správní soud souhlasí s žalovaným a městským soudem, že stěžovatel mohl zmiňovaná tvrzení uplatnit již ve správním řízení v prvním stupni. Stěžejní je v tomto ohledu výpověď stěžovatele zaznamenaná v protokolu ze dne 5. 1. 2011, jenž je součástí správního spisu. Z uvedeného protokolu je zřejmé, že výpověď stěžovatele probíhala tak, že mu správní orgán kladl otázky, na které stěžovatel za asistence tlumočníka odpovídal. Již s ohledem na kladené otázky je zjevné, že správní orgán zjišťoval nejen skutečnosti svědčící v neprospěch stěžovatele, nýbrž i ty, jež svědčí v jeho prospěch. Pokud stěžovatel namítá, že jeho odpovědi byly zaznamenány stručně, pak je třeba zdůraznit, že nic nenasvědčuje tomu, že by jeho odpovědi byly v protokolu zaznamenány pouze částečně; naopak lze usuzovat na to, že to byl právě stěžovatel, kdo na kladené otázky odpovídal stručně. S městským soudem lze dále souhlasit i v tom, že z výpovědi stěžovatele nevyplývá, že by nerozuměl obsahu dotazu či některému z termínů použitých v otázce, resp. že by se jeho výpověď obsahem míjela s otázkou. Pokud měl stěžovatel za to, že jeho odpovědi je třeba rozvést, případně chtěl sdělit další rozhodné skutečnosti, mohl tak učinit na závěr své výpovědi, kdy k tomu byl vyzván, případně kdykoliv v jejím průběhu. Stěžovatel ovšem výslovně uvedl, že doplnit výpověď nechce a že ve své výpovědi uvedl všechny skutečnosti relevantní pro posouzení věci.

Neopodstatněné je též tvrzení stěžovatele, že nepochopil dotaz směřující ke zjištění jeho rodinných vztahů v České republice. Závěr, že stěžovatel zde takové vazby nemá, totiž nevyplývá pouze z části výpovědi stěžovatele, kdy odpovídal na tuto dílčí otázku, nýbrž z celé řady jeho tvrzení v rámci dané výpovědi. Na dotaz ohledně bydliště například stěžovatel uvedl, že bydlí různě u kamarádů. Dále vypověděl, že s nikým nežije. Stěžovatel taktéž nepožádal, aby správní orgán nějakou konkrétní osobu vyrozuměl o jeho zajištění, byť byl na tuto možnost výslovně upozorněn. Až ve svém odvolání proti rozhodnutí o správním vyhoštění stěžovatel uvedl zcela nové tvrzení, tj. jeho vztah k paní N. T. H.

Nicméně ani tento postup stěžovatele nic nemění na povinnosti správních orgánů se takovým tvrzením, které bylo relevantní z hlediska ověření, zda by správní vyhoštění nebylo nepřiměřeným zásahem do soukromého a rodinného života stěžovatele ve smyslu § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců, zabývat, a to i v odvolacím řízení. V rozsudku ze dne 7. 4. 2011, č. j. 5 As 7/2011 - 48, publikovaném pod č. 2412/2011 Sb. NSS, totiž Nejvyšší správní soud vyslovil názor, že § 82 odst. 4 správního řádu nedopadá na řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost, tedy mimo jiné též na řízení o správním vyhoštění. Nejvyšší správní soud při formulaci uvedeného závěru vycházel právě z § 50 odst. 3 věty druhé správního řádu, podle které je správní orgán v řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost, povinen i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být povinnost uložena. Jestliže tedy správní orgány musí takto postupovat i bez návrhu účastníka, jemuž má být povinnost uložena, nemohou se při zjišťování skutkového stavu omezovat jen na to, k čemu dal takový účastník svou procesní aktivitou podnět do vydání rozhodnutí v prvním stupni. Z uvedeného tedy vyplývá, že § 50 odst. 3 správního řádu je k § 82 odst. 4 téhož zákona ve vztahu speciality, a proto řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost, zákonné koncentraci podle § 82 odst. 4 správního řádu nepodléhá.

Žalovaný tedy pochybil, když se tvrzeným vztahem stěžovatele k paní N. T. H. nezabýval, a správný není ani závěr městského soudu, podle něhož si žalovaný v daném ohledu počínal v souladu se zákonem.

Dále je ovšem třeba se zabývat tím, zda uvedená vada řízení před správním orgánem mohla mít v daném případě za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé a měla být tedy důvodem zrušení rozhodnutí žalovaného [§ 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.].

V této souvislosti je rozhodující, že městský soud, i přes svůj nesprávný závěr k postupu žalovaného, řádným dokazováním ve formě účastnického výslechu a výslechu svědka provedených při jednání zjistil v souladu s § 77 s. ř. s. veškeré podstatné skutečnosti k tvrzenému vztahu stěžovatele k paní N. T. H. a mohl tedy charakter tohoto vztahu a jeho intenzitu ověřit a zhodnotit a z těchto závěrů ve svém rozhodnutí vycházet (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud se přitom ztotožňuje s městským soudem v tom, že nelze při srovnání uvedených výpovědí přehlédnout jisté rozpory, které svědčí o tom, že vztah stěžovatele k paní N. T. H. není možné posoudit jako vztah svou intenzitou obdobný vztahu manželů. Konkrétně stěžovatel uvedl, že paní N. T. H. je rozvedená a že společně mají v úmyslu uzavřít sňatek. Paní N. T. H. naopak uvedla, že rozvedená není, ale že její manžel, který žije ve Vietnamu, je srozuměn s tím, že již spolu žít nebudou. Výpovědi se dále liší i ohledně líčení společného bydlení. Zatímco stěžovatel uvedl, že spolu se svou družkou bydlí od července roku 2009, paní N. T. H. vypověděla, že spolu začali bydlet až v červenci roku 2010. V této souvislosti je též třeba zdůraznit, že městský soud správně poukázal na délku společného bydlení, které trvalo řádově několik měsíců, podle výpovědi paní N. T. H. dokonce pouhých pět měsíců, neboť již dne 4. 1. 2011 byl stěžovatel v Praze v tržnici SAPA při kontrole zajištěn příslušníky Policie ČR. I s ohledem na tyto skutečnosti je nutné dospět k závěru, že důkazy dodatečně provedené v řízení před soudem neosvědčily existenci dlouhodobého faktického vztahu obdobného vztahu manželů mezi stěžovatelem a paní N. T. H. Navíc stěžovatel neuvedl v průběhu správního řízení ani následně v řízení před správními soudy žádné skutečnosti, jež by bránily tomu, aby se společně s ním vrátila do Vietnamu i paní N. T. H. a aby tedy ve společném životě pokračovali ve své vlasti. Takovou překážkou není ani skutečnost, že má paní N. T. H., na rozdíl od stěžovatele, v ČR povolen dlouhodobý pobyt.

Pokud tedy Nejvyšší správní soud poměřuje na jedné straně charakter a intenzitu vztahu mezi stěžovatelem a paní N. T. H., který představuje jedinou stěžovatelem uváděnou konkrétní vazbu na osoby pobývající v ČR, a případnou možnost pokračování tohoto vztahu v jejich společné vlasti, a na straně druhé veřejný zájem na jeho vyhoštění odpovídající závažnosti protiprávního jednání stěžovatele spočívajícího nejen v tom, že na území ČR pobýval bez příslušného oprávnění již od roku 2001, a to i po té, co mu již bylo v roce 2002 uloženo správní vyhoštění, které nerespektoval, ale i v tom, že se po dobu svého nelegálního pobytu prokazoval pozměněným cestovním dokladem náležejícím jiné osobě, dochází Nejvyšší správní soud obdobně jako městský soud k závěru, že správní vyhoštění stěžovatele spojené se zákazem vstupu stěžovatele na území ČR a ostatních států Evropské unie po dobu 4 let, není nepřiměřeným zásahem do práva stěžovatele na soukromý a rodinný život ve smyslu § 119a odst. 2 a § 174a zákona o pobytu cizinců. K zásahu do tohoto práva, které je zaručeno mj. v čl. 8 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských

práv a základních svobod a v čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a které ovšem není neomezené (viz čl. 8 odst. 2 Úmluvy a čl. 4 odst. 2 až 4 Listiny), tedy došlo na základě zákona a v jeho mezích, ve veřejném zájmu a při respektování principu proporcionality, jedná se tudíž o zásah ústavním pořádkem aprobovaný.

Z uvedeného je tedy zřejmé, že vada řízení, jíž se dopustil žalovaný, když se odmítl zabývat tvrzením stěžovatele o jeho vztahu k paní N. T. H., neměla v daném případě za následek nezákonnost rozhodnutí žalovaného o věci samé. Byť tedy Nejvyšší správní soud závěry městského soudu zčásti korigoval, důvody, pro které městský soud v daném případě žalobu stěžovatele zamítl, v podstatné míře obstojí. V takovém případě je na místě, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl a nesprávné důvody nahradil svými (k tomu blíže viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne ze dne 14. 4. 2009, č. j. 8 Afs 15/2007 - 75, publikované pod č. 1865/2009 Sb. NSS).

Nejvyšší správní soud tedy neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, příslušelo by mu tedy právo na náhradu nákladů řízení, ze spisu však nevyplývá, že by mu takové náklady v řízení o kasační stížnosti vznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 27. července 2012

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu